

NARODOWY
BANK POLSKI

Raport Roczny 2024

Płynność sektora bankowego
Instrumenty polityki pieniężnej NBP

Raport Roczny 2024

Płynność sektora bankowego
Instrumenty polityki pieniężnej NBP

Opracował:
Departament Operacji Krajowych NBP

Wydał:
Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Płynność sektora bankowego	9
1.1. Sytuacja płynnościowa w 2024 r.	10
1.2. Wpływ czynników autonomicznych na zmiany płynności sektora bankowego	12
1.2.1. Skup i sprzedaż walut obcych przez NBP	12
1.2.2. Pieniądz gotówkowy	15
1.2.3. Depozyty sektora publicznego utrzymywane w banku centralnym	16
2. Instrumenty polityki pieniężnej	19
2.1. Stopy procentowe NBP	20
2.2. Operacje otwartego rynku	20
2.2.1. Operacje podstawowe	22
2.2.2. Operacje dostrajające	22
2.2.3. Operacje strukturalne	23
2.3. Rezerwa obowiązkowa	24
2.4. Operacje depozytowo-kredytowe	26
2.4.1. Depozyt na koniec dnia	26
2.4.2. Kredyt lombardowy	26
3. Pozostałe operacje	27
3.1. Kredyt techniczny	28
3.2. Kredyt w ciągu dnia w euro	28
Glosariusz	29
Załączniki	33
Załącznik 1. Stawka POLONIA jako cel operacyjny polityki pieniężnej NBP w latach 2020–2024	34
Załącznik 2. Operacje podstawowe w 2024 r.	35
Załącznik 3. Operacje dostrajające w 2024 r.	36
Załącznik 4. Dealerzy Rynku Pieniężnego w 2024 r.	37
Załącznik 5. Informacja dzienna (stan na ostatni roboczy dzień miesiąca)	38
Spis tabel	39
Spis wykresów	40

Wprowadzenie

Wprowadzenie

W 2024 r. Narodowy Bank Polski (NBP) prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2024*.

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2024 r. były stopy procentowe NBP. Stopa referencyjna NBP określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*. Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*.

W 2024 r. Rada Polityki Pieniężnej (RPP) nie podejmowała decyzji o zmianie stóp procentowych NBP. Ostatnia zmiana miała miejsce 5 października 2023 r. W 2024 r. obowiązywały stopy w następującej wysokości: stopa referencyjna – 5,75%, stopa depozytowa – 5,25%, stopa lombardowa – 6,25%.

Celem operacyjnym polityki pieniężnej NBP w 2024 r. było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Średnie dzienne bezwzględne odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej NBP wyniosło 33 pkt bazowe (w 2023 r. – 30 pkt bazowych).

Głównym instrumentem stosowanym do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP były podstawowe operacje otwartego rynku o charakterze absorbującym płynność z sektora bankowego. Podobnie jak w poprzednich latach, w 2024 r. operacje podstawowe co do zasady polegały na regularnej emisji 7-dniowych bonów pieniężnych NBP. Uzupełniając rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego pełniły operacje dostrajające, które w 2024 r. były przeprowadzane każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP.

W 2024 r. NBP wyemitował bony pieniężne NBP w ramach operacji podstawowych o średniej wartości 310 411 mln zł oraz w ramach operacji dostrajających o średniej wartości 10 139 mln zł.

System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, wspierając stabilizację stawki POLONIA. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o poziomie środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu rezerwowego pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

W 2024 r. podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej wynosiła 3,5%. Środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane na poziomie stopy referencyjnej NBP.

W 2024 r. NBP oferował również operacje depozytowo-kredytowe, co miało na celu ograniczanie skali wahań stawki POLONIA przez stabilizowanie warunków płynnościowych w sektorze bankowym. Przez uczestnictwo w operacjach depozytowo-kredytowych banki miały

możliwość lokowania nadwyżek środków w NBP w formie depozytu na koniec dnia oraz uzupełniania niedoborów za pomocą kredytu lombardowego.

Średni poziom operacji depozytowo-kredytowych w 2024 r. wyniósł 5 092 mln zł.

W 2024 r. nastąpił wzrost krótkoterminowej płynności sektora bankowego, tzn. średniorocznego salda podstawowych i dostrajających operacji otwartego rynku, operacji depozytowo-kredytowych i operacji typu *swap* walutowy, w porównaniu z poprzednim rokiem.

Średni poziom krótkoterminowej płynności sektora bankowego w 2024 r. wyniósł 325 641 mln zł i był wyższy w porównaniu z poprzednim rokiem o 42 431 mln zł. Średni stan w grudniu 2024 r. wyniósł natomiast 352 698 mln zł i był wyższy w stosunku do średniego poziomu w grudniu 2023 r. o 51 686 mln zł.

Tabela I. Średni poziom operacji otwartego rynku (bony pieniężne NBP, operacje *repo*, operacje typu *swap* walutowy, operacje depozytowo-kredytowe oraz operacje strukturalne) w latach 2004–2024 (w mln zł)

Okres	Bony pieniężne	Operacje <i>repo</i>	Operacje <i>swap</i> walutowy	Operacje depozytowo-kredytowe		Operacje strukturalne
				depozyt na koniec dnia	kredyt lombardowy	
2024	320 550	0	-1	5 092	0	136 959
2023	277 968	0	0	5 242	0	141 768
2022	197 634	0	3 556	9 506	0	145 093
2021	205 905	0	3 331	10 674	0	136 158
2020	134 700	79	0	3 193	0	71 849
2019	80 393	0	0	1 125	0	0
2018	88 796	0	0	1 370	0	0
2017	72 786	0	0	846	0	0
2016	72 438	0	0	772	4	0
2015	89 092	0	0	500	0	0
2014	108 518	0	0	298	0	0
2013	126 078	0	0	463	0	0
2012	95 913	0	0	393	0	0
2011	95 217	0	0	711	0	0
2010	74 968	5 097	0	1 036	0	0
2009	31 873	11 456	1 076	2 461	14	0
2008	11 530	2 135	162	1 421	14	0
2007	19 302	0	0	530	18	0
2006	19 758	0	0	150	50	0
2005	16 699	0	0	162	29	0
2004	5 275	0	0	310	22	0

Uwaga: wartości podano w ujęciu średniorocznym w okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

Źródło: NBP.

Tabela II. Bezwzględne odchylenie stawek rynkowych od stopy referencyjnej NBP w latach 2004–2024

Okres	Średnia stopa referencyjna (w %)*	Odchylenie stóp od stopy referencyjnej (w pkt bazowych, średnioroczne)**				
		O/N	SW	2W	1M	POLONIA
2024	5,75	20	1	2	2	33
2023	6,46	22	1	2	4	30
2022	5,26	21	12	17	27	32
2021	0,34	7	2	7	11	16
2020	0,51	4	3	6	11	17
2019	1,50	8	5	7	12	14
2018	1,50	9	4	8	12	21
2017	1,50	9	7	10	14	12
2016	1,50	15	7	8	10	16
2015	1,58	10	9	10	12	12
2014	2,39	9	6	6	7	11
2013	2,94	8	5	5	7	18
2012	4,61	10	3	5	11	21
2011	4,22	21	3	3	9	43
2010	3,50	49	17	10	7	69
2009	3,77	69	23	14	11	89
2008	5,72	30	16	19	30	32
2007	4,40	19	9	11	16	23
2006	4,06	10	6	6	7	16
2005	5,34	21	6	6	9	29
2004	5,79	40	11	10	15	0

* Średnia stopa referencyjna była ważona długością okresu jej obowiązywania.

** Odchylenia stawek rynkowych od stopy referencyjnej NBP – zastosowano jednolitą bazę 365 dni w roku.

Źródło: NBP.

Rozdział 1

Płynność sektora bankowego

Płynność sektora bankowego

1.1. Sytuacja płynnościowa w 2024 r.

W 2024 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2024*. Instrumentarium było dostosowane do występujących w ciągu roku uwarunkowań makroekonomicznych i rynkowych.

Krótkoterminowa płynność sektora bankowego, mierzona jako średnie saldo operacji prowadzonych przez bank centralny (emisji bonów pieniężnych NBP, swapa walutowego oraz operacji depozytowo-kredytowych), w styczniu wyniosła 314 532 mln zł i sukcesywnie rosła, fluktuując w ciągu roku i osiągając średnią wartość w grudniu 352 698 mln zł. Średni poziom w grudniu 2024 r. był o 51 686 mln zł wyższy niż w tym samym okresie 2023 r. (301 012 mln zł). W 2024 r. średni poziom krótkoterminowej płynności sektora bankowego wyniósł 325 641 mln zł i był wyższy w porównaniu z poprzednim rokiem o 42 431 mln zł.

Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej¹ wyniósł w grudniu 2024 r. średnio 352 809 mln zł i był o 51 570 mln zł wyższy niż w grudniu 2023 r. (301 239 mln zł).

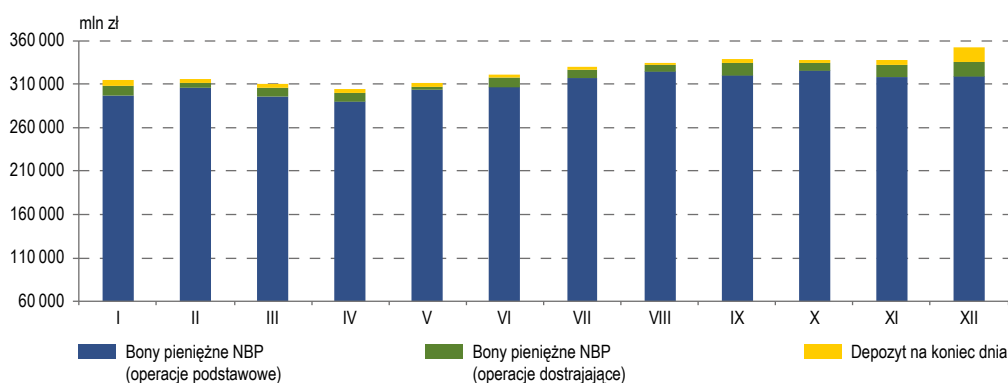
Tabela 1.1. Krótkoterminowa płynność sektora bankowego w 2024 r. oraz średni poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego (w mln zł)

2024	Średni poziom bonów pieniężnych NBP – operacje podstawowe	Średni poziom bonów pieniężnych NBP – operacje dostrajające	Średni poziom operacji repo	Średnie saldo operacji depozytowo-kredytowych	Średni poziom operacji swap walutowy	Średni poziom krótkoterminowej płynności sektora bankowego	Średni poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1) + (2) – (3) + (4) + (5)	
I	296 681	10 763	0	7 088	0	314 532	314 635
II	305 507	5 659	0	4 555	0	315 722	315 839
III	295 551	9 809	0	4 410	-2	309 767	309 908
IV	290 592	10 158	0	4 439	-4	305 185	305 308
V	303 219	3 176	0	3 912	-4	310 303	310 468
VI	306 686	11 242	0	3 368	-3	321 293	321 454
VII	317 519	9 036	0	3 361	0	329 916	330 064
VIII	324 738	7 510	0	2 024	0	334 272	334 436
IX	319 850	15 066	0	4 106	0	339 022	339 169
X	325 491	9 277	0	2 832	0	337 600	337 736
XI	318 563	14 087	0	4 657	0	337 307	337 430
XII	318 878	16 554	0	17 266	0	352 698	352 809
Średnio	310 411	10 139	0	5 092	-1	325 641	325 778

¹ Jest to krótkoterminowa płynność sektora bankowego powiększona o środki utrzymywane na rachunku bieżącym powyżej rezerwy wymaganej na koniec okresu rezerwowego.

W celu utrzymywania stawki POLONIA na poziomie zbliżonym do stopy referencyjnej bank centralny absorbował nadwyżki płynności i emitował w ramach podstawowych operacji otwartego rynku bony pieniężne z reguły z 7-dniowym terminem zapadalności oraz bony o krótszych terminach zapadalności w ramach operacji dostrajających. Łącznie średni poziom bonów pieniężnych NBP wyniósł w 2024 r. 320 550 mln zł i był wyższy o 42 582 mln zł w porównaniu ze średnim poziomem w 2023 r. (277 968 mln zł).

Wykres 1.1. Operacje absorbujące środki z sektora bankowego prowadzone przez NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

W 2024 r. na zmiany poziomu prowadzonych przez bank centralny krótkoterminowych operacji otwartego rynku wpływały głównie czynniki autonomiczne, niezależne od działań banku centralnego.

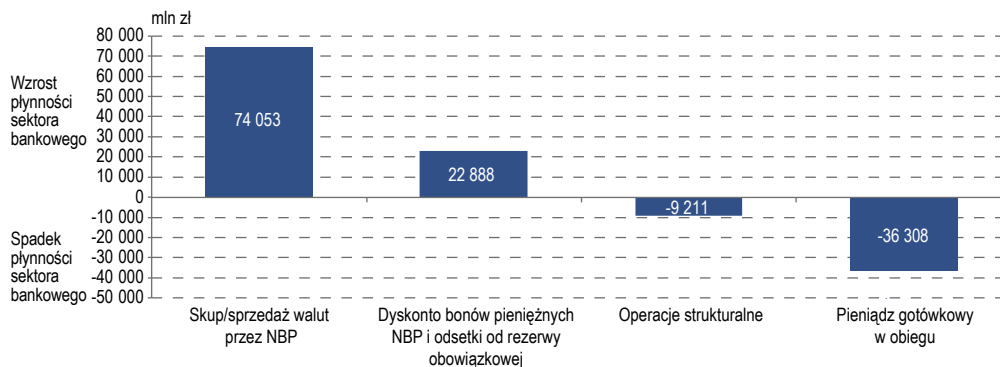
Na wzrost płynności sektora bankowego największy wpływ miało wyższe średnie saldo transakcji walutowych po stronie skupu walut obcych przez NBP, które spowodowało zwiększenie płynności w 2024 r. o 74 053 mln zł (w ujęciu średnim grudzień 2024 r. do grudnia 2023 r.).

Płynność sektora bankowego zwiększyła się również z tytułu wypłat przez NBP bankom dyskonta od bonów pieniężnych oraz odsetek od rezerwy obowiązkowej, które wyniosły łącznie w 2024 r. 22 888 mln zł (w ujęciu średnim grudzień 2024 r. do grudnia 2023 r.).

Głównym czynnikiem oddziałującym na ograniczenie płynności sektora bankowego był wzrost obiegu pieniądza gotówkowego, który w ujęciu średnim grudzień 2024 r. do grudnia 2023 r. wyniósł 36 308 mln zł.

W tym samym kierunku działało rozliczenie zapadających obligacji zakupionych przez NBP w ramach operacji strukturalnych *outright*, które spowodowało spadek płynności w ciągu roku średnio o 9 211 mln zł.

Wykres 1.2. Główne czynniki wpływające na krótkoterminową płynność sektora bankowego w 2024 r.

Źródło: NBP.

1.2. Wpływ czynników autonomicznych na zmiany płynności sektora bankowego

1.2.1. Skup i sprzedaż walut obcych przez NBP

W 2024 r. transakcje skupu walut obcych przez NBP przekroczyły, podobnie jak w poprzednim roku, wartość sprzedaży walut obcych przez bank centralny. W wyniku tych operacji płynność sektora bankowego w ciągu roku wzrosła.

Transakcje skupu walut obcych obejmowały:

- skup od Ministerstwa Finansów (MF) w ramach limitu określonego na 2024 r. na kwotę 109 296 mln zł, głównie z rachunku walutowego MF w NBP (108 806 mln zł);
- obsługę jednostek budżetowych i innych podmiotów, których rachunki są prowadzone w NBP w wysokości 16 641 mln zł;
- zamianę środków unijnych na złote bezpośrednio z rachunków funduszowych o wartości 271 mln zł.

Sprzedaż walut obcych przez NBP dotyczyła:

- przewalutowania składki członkowskiej wpłacanej przez budżet państwa na rachunek Komisji Europejskiej (KE) w równowartości 34 918 mln zł;
- obsługi jednostek budżetowych i innych podmiotów, których rachunki są prowadzone w NBP, na kwotę 9 604 mln zł.

Skup walut obcych z rachunku walutowego MF w NBP stanowił 87% transakcji skupu walut obcych realizowanych przez bank centralny. Był on wyższy w stosunku do ubiegłego roku o 55%.

Skup walut obcych od jednostek budżetowych i innych podmiotów mających rachunki walutowe w NBP stanowił w 2024 r. równowartość 3 901 mln euro i był niższy w porównaniu z 2023 r. o 29%. Transakcje te były najwyższe w trzecim kwartale minionego roku, kiedy sprzedano waluty obce do NBP na kwotę 4 984 mln zł. W drugim i czwartym kwartale

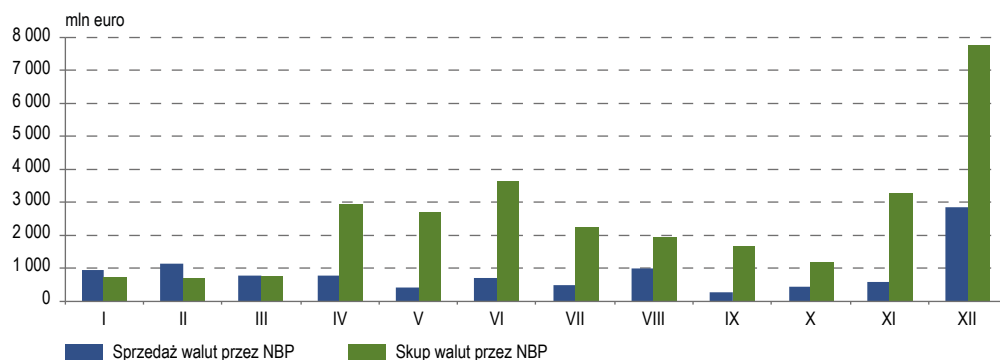
wielkość transakcji była porównywalna i wyniosła odpowiednio 4 083 mln zł i 4 060 mln zł. W pierwszym kwartale wielkość ta była najmniejsza i wyniosła 3 514 mln zł.

W 2024 r., podobnie jak w poprzednim roku, NBP dokonał transakcji skupu walut obcych bezpośrednio z rachunków funduszy europejskich. Wartość tych operacji wyniosła 271 mln zł, co stanowiło mniej niż 1% łącznej kwoty skupu walut obcych przez bank centralny w ciągu roku.

Drugą stroną transakcji walutowych przeprowadzanych przez NBP stanowiły operacje sprzedaży walut obcych na rzecz podmiotów mających rachunki walutowe w banku centralnym. Głównym klientem, na którego zlecenie przeprowadzano operacje zamiany złotych na walutę obcą, była Komisja Europejska. Zamiana złotych na euro odbywała się w zależności od potrzeb przekazywania środków na realizację programów badawczych, rozwojowych i innowacyjnych przy uwzględnieniu poziomu kursu walutowego.

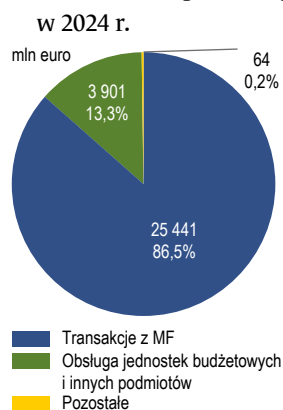
Jednocześnie w 2024 r. w ramach sprzedaży walut obcych przez NBP realizowano transakcje, podobnie jak w poprzednim roku, na potrzeby jednostek budżetowych i innych podmiotów mających rachunki walutowe w banku centralnym.

Wykres 1.3. Skup i sprzedaż walut przez NBP w 2024 r.

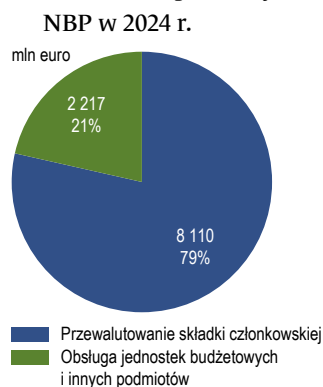

Źródło: NBP.

Wykres 1.4. Struktura skupu walut przez NBP w 2024 r. **Wykres 1.5.** Struktura sprzedaży walut przez NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

Źródło: NBP.

Operacje walutowe przeprowadzane przez bank centralny w ramach skupu i sprzedaży walut obcych w 2024 r.

Operacje zagraniczne Skarbu Państwa

W 2024 r., podobnie jak w poprzednich latach, obsługa zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa była realizowana ze środków znajdujących się na rachunku walutowym Ministerstwa Finansów w NBP. Transakcje te przeprowadzał bank centralny na zlecenie Ministerstwa Finansów. NBP nie sprzedawał walut obcych na rzecz MF.

Rachunek walutowy MF był zasilany przede wszystkim walutami obcymi pochodzącymi z Unii Europejskiej, a także z emisji obligacji na rynki zagraniczne oraz z kredytów z międzynarodowych instytucji finansowych.

W 2024 r. wysokość rachunku walutowego MF w NBP wyniosła średnio 11 067 mln euro. Płatności dokonywane ze środków znajdujących się na tym rachunku dotyczyły między innymi spłat zobowiązań wobec posiadaczy obligacji zagranicznych Skarbu Państwa oraz z tytułu zaciąganych kredytów zagranicznych i płatności udziałów. Część środków z rachunku walutowego MF w NBP była zamieniana na złote w banku centralnym w celu uzupełnienia potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

Transakcje związane z członkostwem w UE

W 2024 r. najważniejszymi transakcjami związanymi z przynależnością Polski do Unii Europejskiej były, podobnie jak w poprzednich latach, operacje polegające na sprzedaży walut obcych przez NBP na rzecz Komisji Europejskiej. Transakcje te dotyczyły zamiany na euro składki członkowskiej wpłacanej do budżetu unijnego w walucie narodowej. W 2024 r. wartość składki członkowskiej wyniosła 33 190 mln zł, z czego równowartość 34 918 mln zł została przewalutowana na euro (tj. 8 110 mln euro) w NBP. Wyższa wartość przewalutowania w stosunku do wpłaconej rocznej składki wynikała z pozostawionych środków na rachunku KE w złotych na koniec 2023 r.

Najwięcej środków zamieniono na euro w czwartym kwartale 2024 r. (11 807 mln zł, tj. 2 755 mln euro), co stanowiło 34% rocznej zamiany. W pozostałych kwartałach 2024 r. przewalutowanie złotych na euro wynosiło: 31% rocznej zamiany w pierwszym kwartale, 18% – w drugim kwartale oraz 17% – w trzecim kwartale.

Stan środków złotych KE na 31 grudnia 2024 r. wyniósł 1 970 mln zł i był niższy w porównaniu ze stanem sprzed roku o 2 083 mln zł. Jednocześnie stan środków KE na rachunku walutowym w NBP wyniósł na koniec roku 2 023 mln euro.

W 2024 r. część środków otrzymywanych przez Polskę w ramach funduszy unijnych była zamieniana na złote w NBP bezpośrednio z rachunków funduszowych jako transakcje skupu walut obcych przez bank centralny. Ich wartość wyniosła 271 mln zł, tj. 64 mln euro.

Obsługa jednostek budżetowych

Oprócz operacji walutowych dotyczących obsługi zobowiązań i należności zagranicznych Skarbu Państwa oraz transakcji związanych z uczestnictwem Polski w UE bank centralny

przeprowadzał operacje walutowe z innymi podmiotami, które mogły je realizować w NBP na podstawie umowy rachunku bankowego. W 2024 r. transakcje tego rodzaju, polegające na skupie walut obcych przez NBP, stanowiły równowartość 16 641 mln zł i były niższe od tego typu operacji przeprowadzonych w 2023 r. o 8 115 mln zł. Skup walut obcych przez bank centralny od jednostek budżetowych odbywał się głównie na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Transakcje sprzedaży walut obcych przez bank centralny stanowiły równowartość 9 604 mln zł i były wyższe o 183 mln zł niż w poprzednim roku (tj. 9 421 mln zł w 2023 r.). Wielkość transakcji była różna w poszczególnych miesiącach i wahała się w granicach od 337 mln zł do 3 830 mln zł. Jak co roku najwięcej walut obcych sprzedano pod koniec roku.

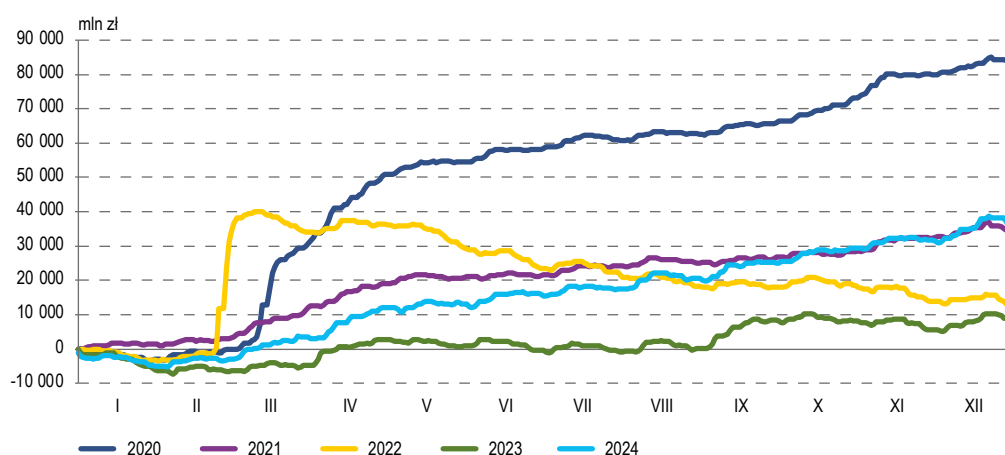
1.2.2. Pieniądz gotówkowy

Pieniądz gotówkowy w obiegu jest agregatem monetarnym, który od wielu lat systematycznie się zwiększa. Średni poziom pieniądza gotówkowego w obiegu w grudniu 2024 r. wyniósł 412 760 mln zł, co oznacza jego przyrost o 36 308 mln zł w stosunku do grudnia 2023 r. (w 2023 r. wystąpił wzrost o 6 507 mln zł, natomiast w 2022 r. wzrost wyniósł 13 819 mln zł). Na kształtowanie się poziomu pieniądza gotówkowego w ciągu roku wpływ miał zarówno motyw przecznościowy, jak i czynniki o charakterze sezonowym.

W styczniu i lutym 2024 r. nastąpił spadek tego agregatu odpowiednio o 1 662 mln zł oraz 855 mln zł, natomiast w kolejnych miesiącach utrzymywały się przyrosty w granicach od 2 307 mln zł do 6 741 mln zł.

Najwyższy wzrost nastąpił w kwietniu (o 6 741 mln zł) i maju (o 5 179 mln zł), co było zjawiskiem sezonowym, związanym ze skumulowaniem wysokich wypłat gotówkowych w okresie przedświątecznym oraz efektem weekendu majowego.

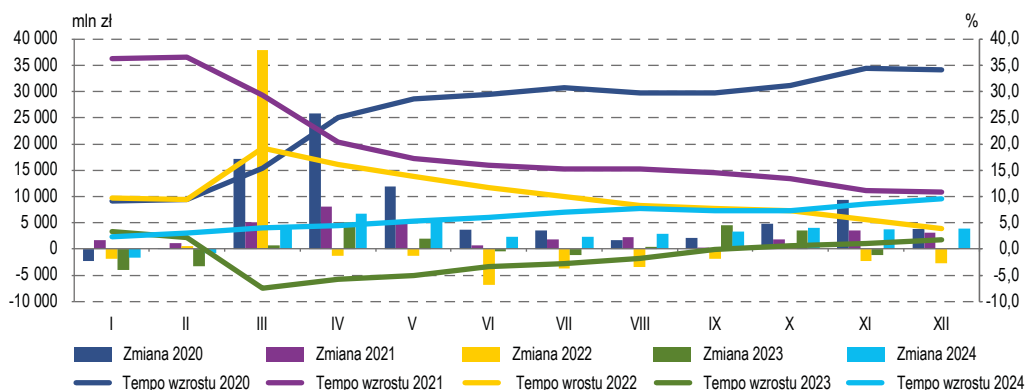
Wykres 1.6. Dienne zmiany pieniądza gotówkowego w obiegu narastająco w latach 2020–2024

Źródło: NBP.

W 2024 r. utrzymywało się dodatnie roczne tempo wzrostu pieniądza gotówkowego. W niemal całym roku (z wyłączeniem września i października) można było zaobserwować jego stałe przyrosty (r/r). Wskaźnik ten wahał się od 2,4% w styczniu do 9,6% w grudniu.

Wykres 1.7. Średnia zmiana pieniądza gotówkowego w poszczególnych miesiącach w okresie 2020–2024 (lewa oś) na tle tempa wzrostu gotówki (prawa oś)

Źródło: NBP.

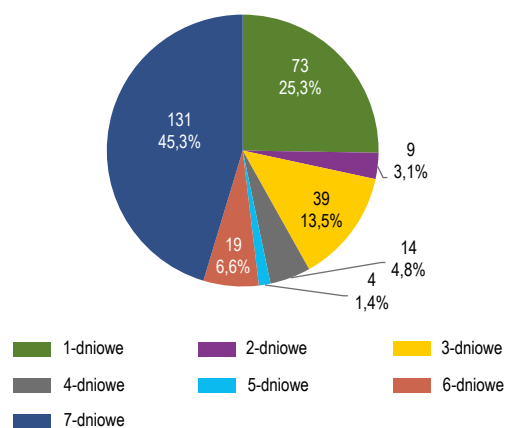
1.2.3. Depozyty sektora publicznego utrzymywane w banku centralnym

Depozyty sektora publicznego utrzymywane w banku centralnym obejmują środki bieżące i lokaty budżetu państwa w złotych, składane na okresy od 1 do 7 dni.

W 2024 r. na poziom depozytów sektora publicznego w NBP miały wpływ:

- wielkość dochodów i wydatków budżetowych,
- rozliczenia z tytułu emisji i wykupu skarbowych papierów wartościowych,
- zamiana na złote środków pochodzących z rachunku walutowego MF w NBP,
- wielkości limitów określonych dla złotych lokat terminowych MF w banku centralnym,
- przepływy środków pomiędzy Polską a UE (m.in. wpłaty składki członkowskiej Polski do budżetu UE),
- płatności wynikające z obsługi innych transakcji związanych z potrzebami pożyczkowymi budżetu państwa.

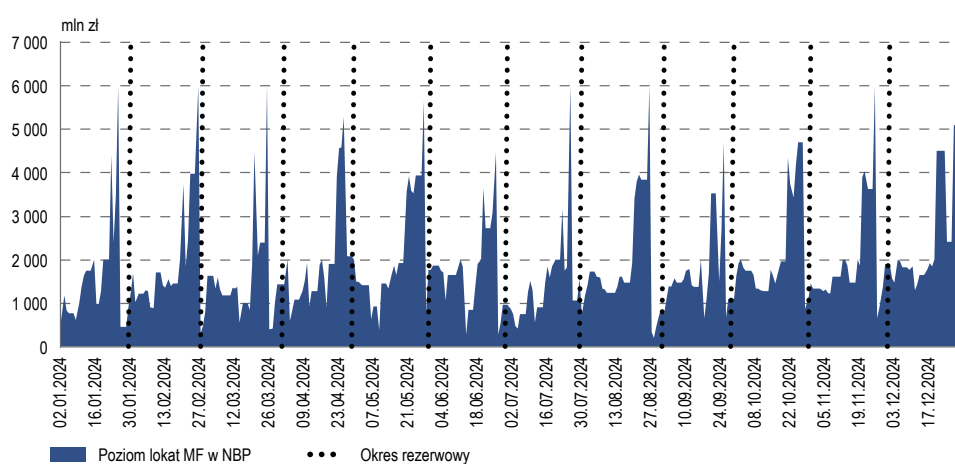
W 2024 r. średni poziom depozytów sektora publicznego wyniósł łącznie 6 593 mln zł i był o 798 mln zł niższy w porównaniu z poprzednim rokiem. Średni poziom depozytów sektora publicznego utrzymywanych na rachunkach bieżących w NBP osiągnął wartość 4 707 mln zł (wobec 5 122 mln zł w 2023 r.). Z kolei średni poziom złotych lokat terminowych MF w NBP ukształtował się w wysokości 1 886 mln zł (wobec 2 269 mln zł w 2023 r.). Łącznie w 2024 r. zostało złożonych 289 lokat, z czego 45% stanowiły lokaty z 7-dniowym terminem zapadalności (131 lokat), a 158 lokat zostało złożonych na pozostałe terminy, tj. od 1 do 6 dni.

Wykres 1.8. Terminowa struktura lokat MF w NBP w 2024 r.

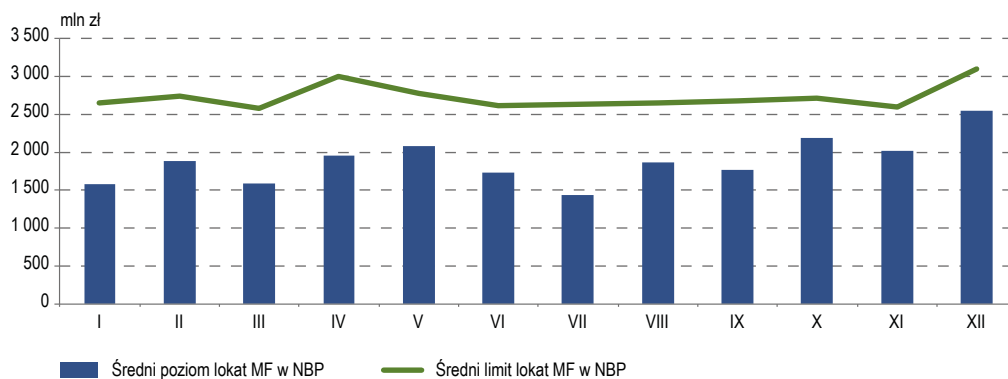
Źródło: NBP.

Dzienne stany złotych lokat terminowych MF w NBP w 2024 r., podobnie jak w poprzednich latach, były bardzo zmienne. Ich średnie poziomy w poszczególnych miesiącach wahały się pomiędzy 1 437 mln zł a 2 551 mln zł.

W omawianym okresie średni poziom lokat O/N składanych automatycznie na koniec dnia przez MF wyniósł 44 mln zł.

Wykres 1.9. Dzielne poziomy lokat MF w NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

Wykres 1.10. Średni poziom złotych lokat terminowych MF w NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych w 2024 r. Minister Finansów miał również możliwość lokowania wolnych środków złotych na rachunkach lokat terminowych w innych bankach.

Rozdział 2

Instrumenty polityki pieniężnej

Instrumenty polityki pieniężnej

2.1. Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2024 r. były stopy procentowe NBP.

Stopa referencyjna NBP określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*. Stopa depozytowa NBP determinowała z kolei oprocentowanie depozytu umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*. Stopa lombardowa NBP oraz stopa depozytowa NBP wyznaczały szerokość tzw. korytarza stóp procentowych NBP określającego co do zasady pasmo wahań dla rentowności transakcji o terminie *overnight* zawieranych na rynku międzybankowym. Korytarz ten był symetryczny względem stopy referencyjnej NBP i wyniósł +/- 50 punktów bazowych.

W 2024 r. stopy procentowe NBP były utrzymywane na niezmienionym poziomie w stosunku do obowiązujących na koniec 2023 r.

Tabela 2.1. Stopy procentowe NBP w 2024 r. (w %)

Obowiązuje od:	Stopa depozytowa	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa
05.10.2023	5,25	5,75	6,25

Źródło: NBP.

2.2. Operacje otwartego rynku

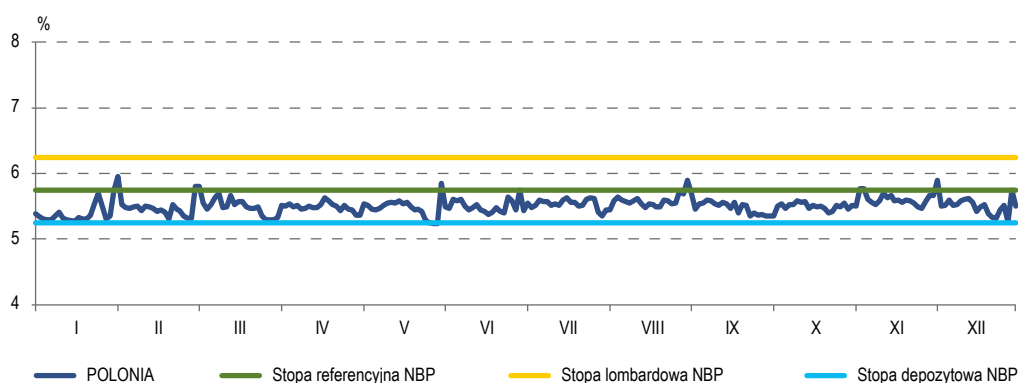
Celem operacyjnym polityki pieniężnej NBP w 2024 r. było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem stosowanym do realizacji tego celu były podstawowe operacje otwartego rynku o charakterze absorbującym płynność z sektora bankowego. Wykorzystując operacje podstawowe, NBP oferował bankom możliwość bilansowania ich pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz dążył do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Uzupełniającą rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej przez NBP pełniły operacje dostrajające. Były one oferowane quasi-regularnie w ostatnim dniu roboczym okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej, a także mogły być stosowane w trybie

doraźnym w pozostałych dniach operacyjnych. W 2024 r. operacje dostrajające były przeprowadzane każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP.

Średni dzienny poziom emisji bonów pieniężnych NBP w 2024 r. wyniósł 320 550 mln zł, z czego operacje podstawowe stanowiły 97%, a operacje dostrajające – 3%.

Wykres 2.1. Stawka rynkowa POLONIA na tle stóp procentowych NBP w 2024 r. (w %)

Źródło: NBP.

Określając poziomy poszczególnych operacji otwartego rynku (zarówno podstawowych, jak i dostrajających), bank centralny dążył do zapewnienia bankom możliwości bilansowania własnych pozycji płynnościowych w perspektywie okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej. W przypadku poszczególnych operacji ich podaż była określana na podstawie sporządzanych w NBP prognoz płynności sektora bankowego w horyzoncie zapadalności danej operacji.

W 2024 r. utrzymywała się podwyższona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi. Przejawiała się ona w preferowaniu przez banki lokowania części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym.

W 2024 r. średnie dzienne bezwzględne odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej NBP wyniosło 33 punkty bazowe (w 2023 r. – 30 punktów bazowych)².

W serwisie informacyjnym Refinitiv (Thomson Reuters) na stronie NBPT oraz w serwisie Bloomberg na stronie NBP<GO> (Liquidity & Open Market Operations) są publikowane między innymi informacje na temat bieżących przetargów sprzedaży bonów pieniężnych, a wyniki przeprowadzonych przetargów są umieszczane na stronie NBPU (Reuters) oraz NBP (Bloomberg).

² Z uwagi na fakt, że stawka POLONIA jest kalkulowana zgodnie z konwencją act/365, natomiast w przypadku emisji bonów pieniężnych NBP jest stosowana konwencja act/360, średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP jest podawane według jednolitej bazy act/365, a tym samym jest notowane względem stopy referencyjnej NBP przeliczonej według bazy 365 dni.

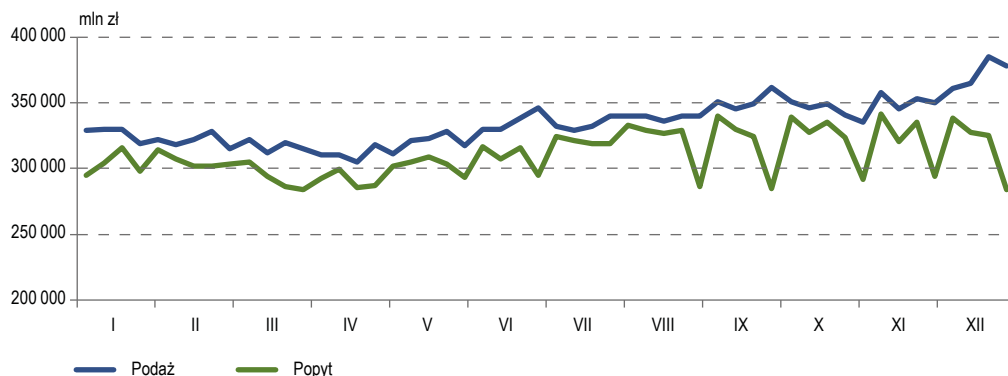
Informacje o bieżącej sytuacji płynnościowej oraz przetargach przeprowadzonych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku są publikowane także na stronie internetowej NBP (nbp.pl).

2.2.1. Operacje podstawowe

W 2024 r. NBP przeprowadzał podstawowe operacje otwartego rynku polegające na emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności³. Emisja bonów odbywała się regularnie raz w tygodniu, w piątek, w trybie przetargowym. Rozliczenie przetargów następowało w terminie T+0. Rentowność poszczególnych operacji była równa wysokości stopy referencyjnej NBP obowiązującej w dniu ich przeprowadzania.

W 2024 r. średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach operacji podstawowych wyniósł 310 411 mln zł i był wyższy o 39 579 mln zł w stosunku do poprzedniego roku. W 2024 r. NBP przeprowadził 52 operacje podstawowe, oferując bony pieniężne o łącznej wartości 17 422 000 mln zł. Oferty zakupu otrzymane w tym okresie wyniosły łącznie 16 163 393 mln zł i w całości zostały zaakceptowane przez bank centralny. Relacja popytu zgłaszanego w ciągu roku do podaży bonów pieniężnych NBP wyniosła 0,93.

Wykres 2.2. Popyt na bony pieniężne NBP w stosunku do ich podaży na przetargach podstawowych operacji otwartego rynku w 2024 r.

Źródło: NBP.

W 2024 r. na wszystkich przetargach sprzedaży bonów pieniężnych NBP popyt zgłaszany przez banki był niższy od podaży oferowanej przez NBP. Relacja popytu zgłaszanego na przetargach operacji podstawowych do podaży oferowanej przez bank centralny wahała się od 0,75 do 0,98.

2.2.2. Operacje dostrajające

W 2024 r., w uzupełnieniu do operacji podstawowych, NBP przeprowadzał również operacje dostrajające. Miały one charakter absorbujący płynność i polegały na emisji bonów pieniężnych NBP o terminach zapadalności krótszych niż w przypadku operacji podstawowych.

³ Wyjątek stanowiły operacje podstawowe przeprowadzone w dniach 26 kwietnia i 25 października (6-dniowe) oraz w dniach 2 maja i 31 października (8-dniowe).

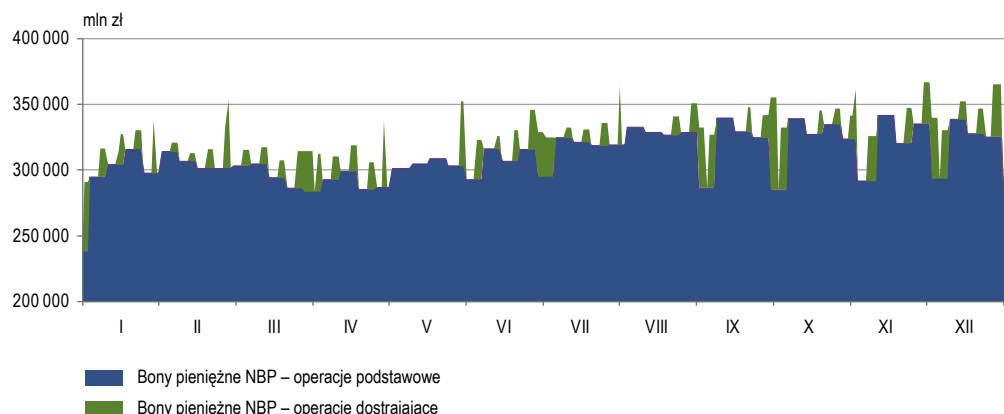
W 2024 r. NBP przeprowadził 12 quasi-regularnych operacji dostrajających. Miały one charakter transakcji O/N. Ze względu na kalendarzowy układ dni w 2024 r. przeprowadzono 6 operacji 1-dniowych, 1 operację 2-dniową, 4 operacje 3-dniowe i 1 operację 4-dniową.

Dodatkowo w 2024 r. NBP przeprowadził doraźnie 41 operacji dostrajających w okresie utrzymywania rezerwy obowiązkowej, w tym 8 operacji 2-dniowych, 30 operacji 3-dniowych i 3 operacje 4-dniowe.

Średni poziom operacji dostrajających przeprowadzonych w 2024 r. wyniósł 10 139 mln zł i był o 3 003 mln zł wyższy niż w 2023 r. W 2024 r. bank centralny zaoferował w operacjach dostrajających bony pieniężne NBP o wartości 1 979 000 mln zł. Oferty zakupu otrzymane od banków wyniosły w tym okresie 1 460 042 mln zł, zaś oferty zaakceptowane przez bank centralny stanowiły wartość 1 455 321 mln zł.

W 2024 r., za wyjątkiem czterech przypadków⁴, popyt zgłaszany przez uczestników przetargów operacji dostrajających był niższy od podaży oferowanej przez bank centralny. W 2024 r. relacja popytu do podaży na bony pieniężne wyniosła średnio 0,74 i wahała się od 0,30 do 1,09.

Wykres 2.3. Bony pieniężne NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

2.2.3. Operacje strukturalne

W 2024 r. NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych.

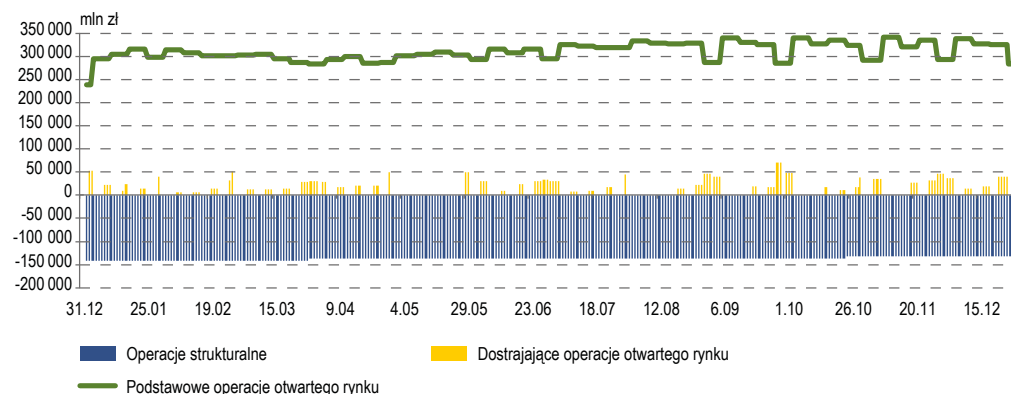
W 2024 r. zapadły trzy emisje obligacji (PFR0324, PS0424 i PS1024) znajdujących się w portfelu NBP na łączną kwotę 8 909 mln zł (wartość nominalna).

Na koniec 2024 r. wartość nominalna portfela papierów wartościowych (tj. obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa,

⁴ Zgłoszony w ramach operacji dostrajających popyt na oferowane przez NBP bony pieniężne był wyższy w dniach: 29 marca (109,3%), 16 kwietnia (100,3%), 4 czerwca (100,4%) oraz 25 czerwca (105,5%).

emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz przez Polski Fundusz Rozwoju SA) skupionych przez NBP w latach 2020–2021 wyniosła 126 237 mln zł wobec 135 146 mln zł odnotowanych na koniec 2023 r.

Wykres 2.4. Operacje otwartego rynku NBP w 2024 r.

Źródło: NBP.

2.3. Rezerwa obowiązkowa

W 2024 r. banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa były zobowiązane do utrzymywania średniego stanu środków na rachunkach w NBP w okresie rezerwowym na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej. Rozwiązanie takie sprzyjało stabilizowaniu poziomu krótkoterminowych stóp procentowych.

Rezerwa obowiązkowa była naliczana i utrzymywana w złotych. Podstawę jej naliczania stanowiły zwrotne środki pieniężne gromadzone na rachunkach bankowych oraz uzyskane ze sprzedaży papierów wartościowych, z wyjątkiem środków przyjętych od innego banku krajowego, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej. Ponadto w bankach, oddziałach instytucji kredytowych i oddziałach banków zagranicznych z podstawy naliczania rezerwy były wyłączone środki pozyskane z zagranicy na co najmniej dwa lata, środki gromadzone na rachunkach oszczędnościowo-kredytowych w kasach mieszkaniowych, środki na indywidualnych kontach emerytalnych oraz środki pozyskane na podstawie umów o prowadzenie indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego. Zarówno banki, jak i kasy mogły wyłączać z podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej środki zwrotne otrzymane z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG).

Przez cały 2024 r. podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej wynosiła 3,5%. W stosunku do środków uzyskanych z tytułu operacji *repo* i *sell-buy-back* oraz środków pozyskanych od podmiotów krajowych na okres co najmniej 2 lat obowiązywała stopa rezerwy obowiązkowej

w wysokości 0,0%. Podmioty naliczające rezerwę obowiązkową pomniejszyły kwotę rezerwy naliczonej o równowartość 500 tys. euro.

Środki rezerwy obowiązkowej były oprocentowane na poziomie stopy referencyjnej NBP. Średnie oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej w 2024 r. wyniosło 5,75% w porównaniu z 6,45% w 2023 r.

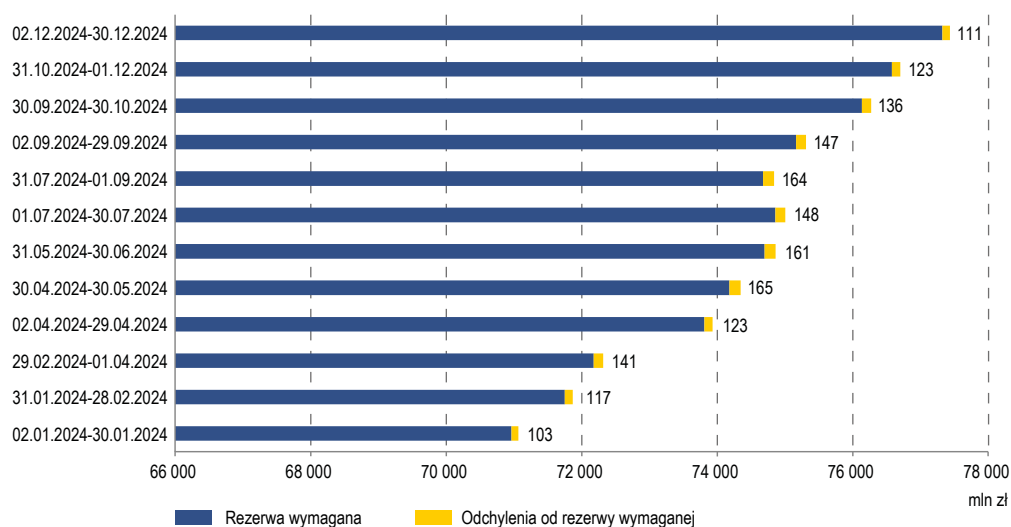
Rezerwa obowiązkowa na dzień 31 grudnia 2024 r. ukształtowała się na poziomie 77 821 885 tys. zł, w tym rezerwa obowiązkowa systemu bankowego wynosiła 77 533 643 tys. zł, a rezerwa obowiązkowa spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – 288 242 tys. zł. W porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2023 r. rezerwa obowiązkowa ogółem była wyższa o 6 770 701 tys. zł, tj. o 9,53%. Zmiana wysokości rezerwy obowiązkowej na koniec 2024 r. w stosunku do stanu z końca 2023 r. była spowodowana głównie wzrostem o 8,08% środków stanowiących podstawę jej naliczania.

W 2024 r. we wszystkich okresach rezerwowych została odnotowana nadwyżka średniego stanu środków na rachunkach podmiotów w porównaniu z wymaganym poziomem rezerwy obowiązkowej. Osiągnęła ona minimalną wartość w styczniu (103 mln zł), natomiast maksymalną nadwyżkę odnotowano w maju (165 mln zł). Przeciętna nadwyżka średniego stanu środków na rachunkach podmiotów rezerwy w 2024 r. wyniosła 137 mln zł i stanowiła 0,18% przeciętnego poziomu wymaganej rezerwy obowiązkowej (74 357 mln zł).

W 2024 r. wystąpiły dwa przypadki nieutrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej.

W I kwartale 2024 r. jeden bank był zwolniony przez Zarząd NBP z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej.

Wykres 2.5. Zmiany wielkości rezerwy obowiązkowej i odchylenia od rezerwy wymaganej w 2024 r.

Źródło: NBP.

2.4. Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowane przez NBP operacje depozytowo-kredytowe w 2024 r. stabilizowały warunki płynnościowe w sektorze bankowym, ograniczając skalę wahań stawki POLONIA.

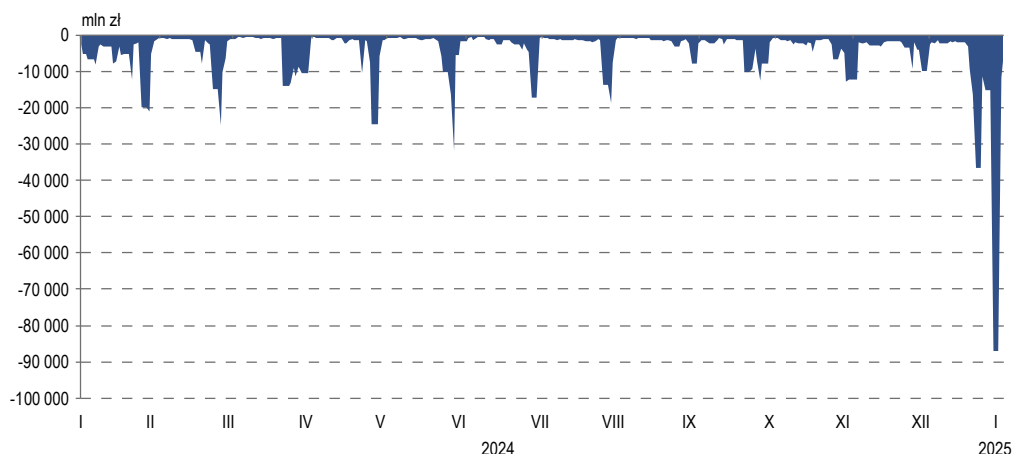
Depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom lokowanie w każdym dniu operacyjnym nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Z kolei kredyt lombardowy pozwalał bankom na pozyskiwanie środków z NBP w każdym dniu operacyjnym na termin *overnight*. Zabezpieczenie kredytu stanowiły głównie skarbowe papiery wartościowe oraz dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa.

2.4.1. Depozyt na koniec dnia

W 2024 r. banki ulokowały w NBP nadwyżki płynności w formie depozytu na koniec dnia, liczone za dni ich utrzymywania, ogółem w kwocie 1 853 319 mln zł, co stanowiło wartość niższą o 3,1% w stosunku do uzyskanej w 2023 r. Łączna kwota depozytów składanych jednorazowo na koniec dnia kształtowała się w przedziale od 543 mln zł do 87 118 mln zł, natomiast średni dzienny poziom depozytu na koniec dnia wyniósł 5 092 mln zł wobec 5 242 mln zł w 2023 r.

Wykres 2.6. Wykorzystanie depozytu na koniec dnia w 2024 r.

Źródło: NBP.

2.4.2. Kredyt lombardowy

Podobnie jak w poprzednich latach, w 2024 r. banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota kredytów lombardowych, liczona za dni wykorzystania, wyniosła 71 mln zł i była niższa o 20,2% od kwoty kredytu zaciągniętego w 2023 r. (89 mln zł). W 2024 r. jeden bank skorzystał z kredytu lombardowego w celu uzupełnienia płynności, natomiast pozostałe kredyty były zaciągane do przetestowania procedur wewnętrznych.

Pozostałe operacje

Pozostałe operacje

3.1. Kredyt techniczny

W 2024 r. banki codziennie korzystały z nieoprocentowanego kredytu technicznego, zaciąganego i spłacanego w ciągu jednego dnia operacyjnego. Ułatwiał on zarządzanie bieżącą płynnością w bankach i zapewniał jednocześnie płynność rozrachunku międzybankowego w NBP. Łączna kwota kredytów technicznych udzielonych w 2024 r. wyniosła 23 100 379 mln zł i była wyższa o 16,1% w stosunku do 2023 r. (19 889 150 mln zł), natomiast średnie wykorzystanie wyniosło 92 033 mln zł. Dzielne zasilenie banków w płynność operacyjną zamykało się w przedziale od 86 315 mln zł do 105 083 mln zł.

Nie odnotowano przypadku braku spłaty kredytu technicznego w tym samym dniu operacyjnym.

3.2. Kredyt w ciągu dnia w euro

Kredyt w ciągu dnia w euro pełnił rolę instrumentu zapewniającego płynność rozrachunku w systemie TARGET. Kredyt, zabezpieczony obligacjami skarbowymi zaakceptowanymi przez Europejski Bank Centralny (EBC)⁵, był zaciągany i spłacany w ciągu jednego dnia operacyjnego. Łączne wykorzystanie kredytu w 2024 r. wyniosło 71 780 mln EUR, co stanowi wzrost o 30,1% w stosunku do 2023 r. (55 163 mln EUR), natomiast średnie dziennie wykorzystanie ukształtowało się na poziomie 281 mln EUR.

⁵ Rozumiane jako lista papierów, które zostały zaakceptowane przez EBC w 2005 r. co do ich rodzaju (obligacje skarbowe zerokuponowe i stałokuponowe) i źródła wyceny (fixing BondSpot).

Glosariusz

Glosariusz

Dealerzy Rynku Pieniężnego – banki, z którymi NBP podpisuje umowy w sprawie pełnienia funkcji Dealera Rynku Pieniężnego. Jednym z obowiązków Dealera Rynku Pieniężnego jest uczestnictwo w fixingu stawki referencyjnej POLONIA w okresie pełnienia tej funkcji.

Depozyt na koniec dnia – instrument, który pozwala bankom na lokowanie nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Kredyt lombardowy – instrument umożliwiający pozyskiwanie przez banki środków z NBP na termin *overnight*. Kredyt ten jest zabezpieczany papierami wartościowymi akceptowanymi przez bank centralny.

Kredyt w ciągu dnia operacyjnego (w złotych lub w euro) – nieoprocentowany kredyt, dający możliwość pozyskania środków w trakcie dnia operacyjnego, zabezpieczany papierami wartościowymi akceptowanymi przez bank centralny. Jest to instrument ułatwiający bankom zarządzanie płynnością w ciągu dnia operacyjnego.

Operacje depozytowo-kredytowe – operacje realizowane z inicjatywy banków, dzięki którym mogą one lokować nadwyżki środków w NBP w formie depozytu na koniec dnia oraz uzupełniać niedobory płynności, wykorzystując kredyt lombardowy.

Operacje dostrajające – operacje, które pełnią uzupełniającą funkcję w zakresie realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP. Mogą to być operacje absorbujące (emisja bonów pieniężnych NBP, transakcje *reverse repo*) lub zasilające (przedterminowy wykup bonów pieniężnych NBP, transakcje *repo*).

Operacje otwartego rynku – operacje przeprowadzane z inicjatywy banku centralnego (podstawowe, dostrajające lub strukturalne).

Operacje podstawowe – główny instrument, przy którego wykorzystaniu NBP dąży do realizacji celu operacyjnego. Operacje przeprowadzane są regularnie (raz w tygodniu). W warunkach nadpłynności sektora bankowego polegają na emisji bonów pieniężnych NBP z 7-dniowym terminem zapadalności. Na przetargach obowiązuje stała rentowność na poziomie stopy referencyjnej NBP.

Operacje strukturalne – operacje przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym oraz zapewnienia płynności rynku wtórnego dłużnych papierów wartościowych lub wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej. Bank centralny może przeprowadzać następujące operacje strukturalne: emisję obligacji oraz zakup lub sprzedaż papierów wartościowych na rynku wtórnym.

Operacje typu *swap* walutowy – operacje, w ramach których NBP ma możliwość zakupu (lub sprzedaży) na rynku kasowym złotych za waluty obce z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (lub odkupu) złotych, w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

Rezerwa obowiązkowa – instrument polityki pieniężnej wykorzystywany przez bank centralny m.in. do ograniczania zmienności krótkoterminowych stóp procentowych. Obowiązek utrzymywania rezerwy jest także elementem zarządzania płynnością w bankach. Wymóg utrzymywania rezerwy obowiązkowej polega na zobowiązaniu banków do utrzymywania na rachunkach w banku centralnym określonej procentowo części gromadzonych przez nie środków.

Stawka POLONIA – stawka POLONIA (ang. Polish Overnight Index Average) została wprowadzona przez NBP oraz ACI Polska z początkiem 2005 r. Jest to średnia stawka *overnight* ważona wielkością transakcji na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych. Poziom stawki odzwierciedla rzeczywiste oprocentowanie krótkoterminowych lokat międzybankowych. Stawka POLONIA jest publikowana przez NBP na stronie serwisu informacyjnego Refinitiv (Thomson Reuters) (NBPS), Bloomberg (PZCFPLNI Index) oraz na stronie internetowej NBP każdego dnia około godziny 17.00.

Fixing stawki POLONIA jest przeprowadzany w każdym dniu operacyjnym przez NBP około godziny 16.45. Jego uczestnik jest zobowiązany do przekazania bankowi centralnemu wykazu transakcji o terminie O/N, zawartych z innymi uczestnikami do godziny 16.30.

Od 1 grudnia 2017 r. organizatorem Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA jest NBP.

Stopa depozytowa NBP – wyznacza oprocentowanie depozytu na koniec dnia w NBP. Określa co do zasady dolne ograniczenie rentowności transakcji o terminie *overnight* zawieranych na rynku międzybankowym.

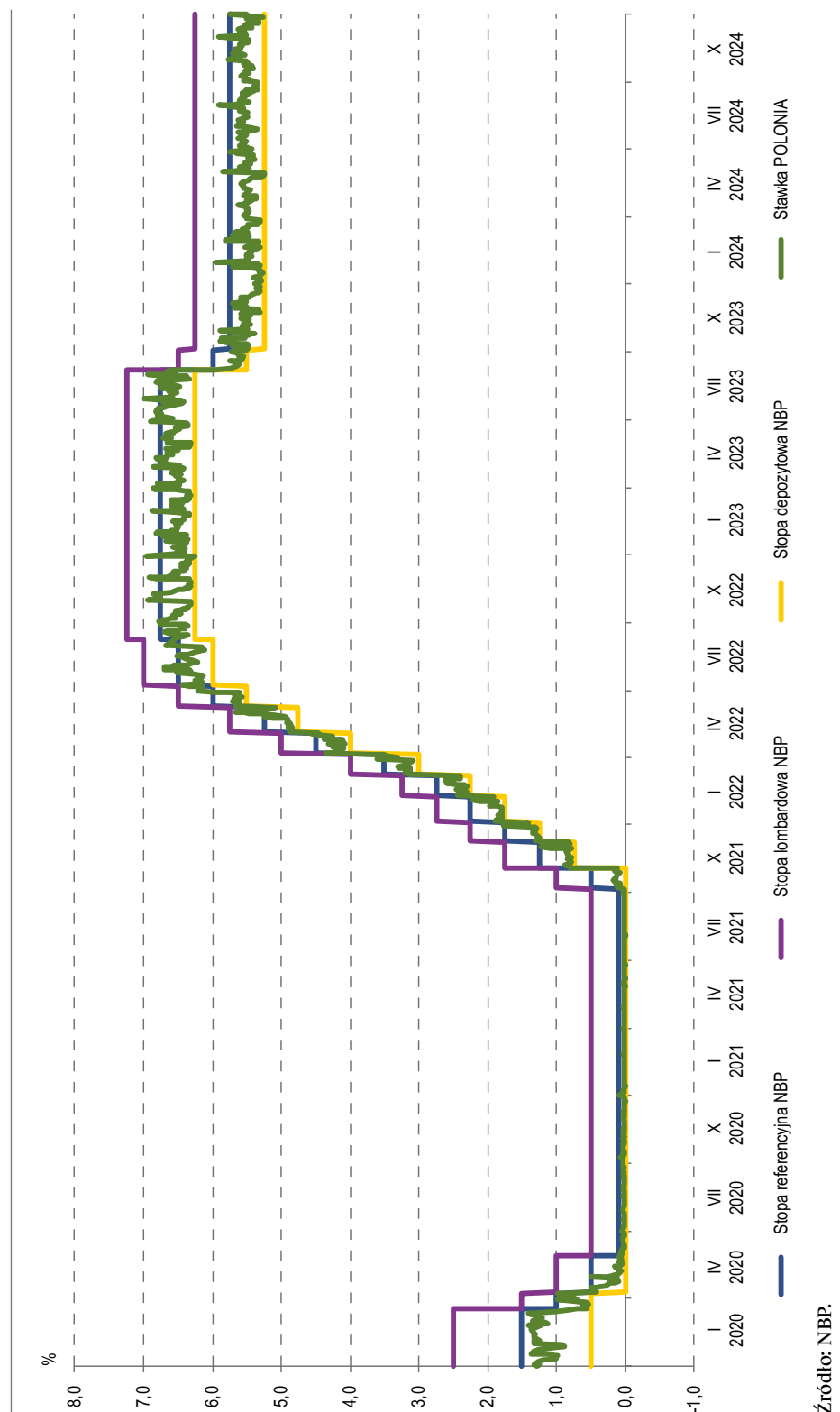
Stopa lombardowa NBP – wyznacza oprocentowanie kredytu lombardowego. Określa co do zasady górne ograniczenie rentowności transakcji o terminie *overnight* zawieranych na rynku międzybankowym.

Stopa referencyjna NBP – określa rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Środki pozostające w dyspozycji sektora bankowego – suma operacji prowadzonych przez bank centralny (emisji bonów pieniężnych NBP, operacji *repo* i *swap* walutowy oraz operacji depozytowo-kredytowych) powiększona o odchylenie środków pozostających na rachunkach banków w NBP ponad poziom rezerwy wymaganej.

Załączniki

Załącznik 1
Stawka POLONIA jako cel operacyjny polityki pieniężnej NBP
w latach 2020–2024

Załącznik 2

Operacje podstawowe w 2024 r.

Lp.	Data przetargu	Data zapadalności	Okres zapadalności (w dniach)	Nominalna wartość oferty sprzedaży (mln zł)	Nominalna wartość oferty zakupu (mln zł)	Nominalna wartość ofert przyjętych (mln zł)
1	05.01.2024	12.01.2024	7	329 000,00	294 792,75	294 792,75
2	12.01.2024	19.01.2024	7	330 000,00	304 076,91	304 076,91
3	19.01.2024	26.01.2024	7	330 000,00	315 680,86	315 680,86
4	26.01.2024	02.02.2024	7	319 000,00	297 488,82	297 488,82
5	02.02.2024	09.02.2024	7	322 000,00	314 069,85	314 069,85
6	09.02.2024	16.02.2024	7	318 000,00	306 865,64	306 865,64
7	16.02.2024	23.02.2024	7	322 000,00	301 385,94	301 385,94
8	23.02.2024	01.03.2024	7	328 000,00	301 414,40	301 414,40
9	01.03.2024	08.03.2024	7	315 000,00	303 387,01	303 387,01
10	08.03.2024	15.03.2024	7	322 000,00	304 649,56	304 649,56
11	15.03.2024	22.03.2024	7	312 000,00	293 999,37	293 999,37
12	22.03.2024	29.03.2024	7	320 000,00	286 114,53	286 114,53
13	29.03.2024	05.04.2024	7	315 000,00	283 676,36	283 676,36
14	05.04.2024	12.04.2024	7	310 000,00	292 647,78	292 647,78
15	12.04.2024	19.04.2024	7	310 000,00	299 120,85	299 120,85
16	19.04.2024	26.04.2024	7	305 000,00	285 139,72	285 139,72
17	26.04.2024	02.05.2024	6	318 000,00	286 799,67	286 799,67
18	02.05.2024	10.05.2024	8	311 000,00	301 402,76	301 402,76
19	10.05.2024	17.05.2024	7	321 000,00	304 524,93	304 524,93
20	17.05.2024	24.05.2024	7	323 000,00	308 706,30	308 706,30
21	24.05.2024	31.05.2024	7	328 000,00	303 193,87	303 193,87
22	31.05.2024	07.06.2024	7	317 000,00	292 907,45	292 907,45
23	07.06.2024	14.06.2024	7	330 000,00	316 268,73	316 268,73
24	14.06.2024	21.06.2024	7	330 000,00	306 901,97	306 901,97
25	21.06.2024	28.06.2024	7	338 000,00	315 653,44	315 653,44
26	28.06.2024	05.07.2024	7	346 000,00	295 052,56	295 052,56
27	05.07.2024	12.07.2024	7	332 000,00	324 581,03	324 581,03
28	12.07.2024	19.07.2024	7	329 000,00	321 217,46	321 217,46
29	19.07.2024	26.07.2024	7	332 000,00	318 494,54	318 494,54
30	26.07.2024	02.08.2024	7	340 000,00	319 058,95	319 058,95
31	02.08.2024	09.08.2024	7	340 000,00	332 790,61	332 790,61
32	09.08.2024	16.08.2024	7	340 000,00	328 879,91	328 879,91
33	16.08.2024	23.08.2024	7	336 000,00	326 578,69	326 578,69
34	23.08.2024	30.08.2024	7	340 000,00	328 738,18	328 738,18
35	30.08.2024	06.09.2024	7	340 000,00	286 442,06	286 442,06
36	06.09.2024	13.09.2024	7	351 000,00	339 789,47	339 789,47
37	13.09.2024	20.09.2024	7	345 000,00	329 370,44	329 370,44
38	20.09.2024	27.09.2024	7	349 000,00	324 465,59	324 465,59
39	27.09.2024	04.10.2024	7	362 000,00	284 885,54	284 885,54
40	04.10.2024	11.10.2024	7	351 000,00	339 161,78	339 161,78
41	11.10.2024	18.10.2024	7	346 000,00	327 370,27	327 370,27
42	18.10.2024	25.10.2024	7	349 000,00	334 864,14	334 864,14
43	25.10.2024	31.10.2024	6	341 000,00	323 486,45	323 486,45
44	31.10.2024	08.11.2024	8	335 000,00	291 694,65	291 694,65
45	08.11.2024	15.11.2024	7	358 000,00	341 357,94	341 357,94
46	15.11.2024	22.11.2024	7	345 000,00	320 380,17	320 380,17
47	22.11.2024	29.11.2024	7	353 000,00	335 326,12	335 326,12
48	29.11.2024	06.12.2024	7	350 000,00	293 670,14	293 670,14
49	06.12.2024	13.12.2024	7	361 000,00	338 472,89	338 472,89
50	13.12.2024	20.12.2024	7	365 000,00	327 400,90	327 400,90
51	20.12.2024	27.12.2024	7	385 000,00	325 230,61	325 230,61
52	27.12.2024	03.01.2025	7	378 000,00	283 762,07	283 762,07
Razem 2024				17 422 000,00	16 163 392,63	16 163 392,63

Źródło: NBP.

Załącznik 3

Operacje dostrajające w 2024 r.

Lp.	Data przetargu	Data zapadalności	Okres zapadalności (w dniach)	Nominalna wartość oferty sprzedaży (mln zł)	Nominalna wartość oferty zakupu (mln zł)	Nominalna wartość ofert przyjętych (mln zł)
1	03.01.2024	05.01.2024	2	85 000,00	52 835,00	52 835,00
2	09.01.2024	12.01.2024	3	35 000,00	21 800,00	21 800,00
3	16.01.2024	19.01.2024	3	25 000,00	9 700,00	9 700,00
4	17.01.2024	19.01.2024	2	16 000,00	13 850,00	13 850,00
5	23.01.2024	26.01.2024	3	20 000,00	14 650,00	14 650,00
6	30.01.2024	31.01.2024	1	44 000,00	40 293,50	40 293,50
7	06.02.2024	09.02.2024	3	15 000,00	6 610,00	6 610,00
8	13.02.2024	16.02.2024	3	20 000,00	5 926,00	5 926,00
9	20.02.2024	23.02.2024	3	25 000,00	14 646,00	14 646,00
10	27.02.2024	29.02.2024	2	45 000,00	31 371,00	31 371,00
11	28.02.2024	29.02.2024	1	25 000,00	19 829,50	19 829,50
12	05.03.2024	08.03.2024	3	20 000,00	12 010,00	12 010,00
13	12.03.2024	15.03.2024	3	20 000,00	12 614,00	12 614,00
14	19.03.2024	22.03.2024	3	20 000,00	13 552,00	13 552,00
15	26.03.2024	29.03.2024	3	40 000,00	28 385,00	28 385,00
16	29.03.2024	02.04.2024	4	31 000,00	33 882,90	31 000,00
17	03.04.2024	05.04.2024	2	35 000,00	28 714,00	28 714,00
18	09.04.2024	12.04.2024	3	30 000,00	17 884,00	17 884,00
19	16.04.2024	19.04.2024	3	20 000,00	20 053,50	20 000,00
20	23.04.2024	26.04.2024	3	25 000,00	21 000,00	21 000,00
21	29.04.2024	30.04.2024	1	53 000,00	50 337,50	50 337,50
22	29.05.2024	31.05.2024	2	52 000,00	49 227,10	49 227,10
23	04.06.2024	07.06.2024	3	30 000,00	30 124,00	30 000,00
24	12.06.2024	14.06.2024	2	27 000,00	9 790,00	9 790,00
25	19.06.2024	21.06.2024	2	25 000,00	23 375,00	23 375,00
26	25.06.2024	28.06.2024	3	30 000,00	31 660,00	30 000,00
27	28.06.2024	01.07.2024	3	52 000,00	34 053,23	34 053,23
28	01.07.2024	05.07.2024	4	31 000,00	30 072,00	30 072,00
29	09.07.2024	12.07.2024	3	15 000,00	7 990,00	7 990,00
30	16.07.2024	19.07.2024	3	18 000,00	9 835,00	9 835,00
31	23.07.2024	26.07.2024	3	25 000,00	17 555,00	17 555,00
32	30.07.2024	31.07.2024	1	48 000,00	44 664,54	44 664,54
33	20.08.2024	23.08.2024	3	24 000,00	14 236,00	14 236,00
34	27.08.2024	30.08.2024	3	30 000,00	22 298,00	22 298,00
35	30.08.2024	02.09.2024	3	53 000,00	46 080,00	46 080,00
36	03.09.2024	06.09.2024	3	55 000,00	40 350,00	40 350,00
37	18.09.2024	20.09.2024	2	25 000,00	18 450,00	18 450,00
38	24.09.2024	27.09.2024	3	30 000,00	17 550,00	17 550,00
39	27.09.2024	30.09.2024	3	75 000,00	70 412,13	70 412,13
40	01.10.2024	04.10.2024	3	70 000,00	47 615,00	47 615,00
41	16.10.2024	18.10.2024	2	30 000,00	18 000,00	18 000,00
42	22.10.2024	25.10.2024	3	25 000,00	11 750,00	11 750,00
43	28.10.2024	31.10.2024	3	20 000,00	17 800,00	17 800,00
44	30.10.2024	31.10.2024	1	31 000,00	20 093,80	20 093,80
45	04.11.2024	08.11.2024	4	65 000,00	34 390,00	34 390,00
46	19.11.2024	22.11.2024	3	45 000,00	26 800,00	26 800,00
47	26.11.2024	29.11.2024	3	35 000,00	31 619,04	31 619,04
48	29.11.2024	02.12.2024	3	56 000,00	45 993,70	45 993,70
49	03.12.2024	06.12.2024	3	68 000,00	36 920,00	36 920,00
50	10.12.2024	13.12.2024	3	35 000,00	14 100,00	14 100,00
51	17.12.2024	20.12.2024	3	40 000,00	19 400,00	19 400,00
52	23.12.2024	27.12.2024	4	50 000,00	40 300,00	40 300,00
53	30.12.2024	31.12.2024	1	115 000,00	107 594,20	107 594,20
Razem 2024				1 979 000,00	1 460 041,64	1 455 321,24

Źródło: NBP.

Załącznik 4

Dealerzy Rynku Pieniężnego w 2024 r.

System Dealerów Rynku Pieniężnego (dalej: DRP) jest wykorzystywany przez Narodowy Bank Polski od 1992 r. Bank centralny wybiera podmioty do pełnienia funkcji DRP raz w roku. Status DRP jest nadawany danemu podmiotowi po zawarciu z NBP odpowiedniej umowy.

Zgodnie z treścią uchwały nr 56/2010 Zarządu NBP z dnia 21 października 2010 r.⁶ status DRP uprawnia do uczestnictwa w dostrajających operacjach otwartego rynku, stosowanych przez NBP.

Do dnia 1 września 2024 r., zgodnie z decyzją Zarządu NBP z dnia 12 marca 2020 r., dostęp do operacji dostrajających posiadały banki mające prawo uczestnictwa w podstawowych operacjach otwartego rynku.

Od dnia 2 września 2024 r. (tj. od pierwszego dnia wrześniowego okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej), zgodnie z decyzją Zarządu NBP z dnia 12 sierpnia 2024 r., dostęp do dostrajających operacji otwartego rynku o okresie zapadalności nieprzekraczającym 7 dni, przeprowadzanych doraźnie w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, miały wyłącznie banki posiadające status DRP.

W 2024 r. status DRP miały następujące podmioty (kolejność według numeru rozliczeniowego banku):

1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA,
2. Bank Handlowy w Warszawie SA,
3. ING Bank Śląski SA,
4. Santander Bank Polska SA,
5. Bank Gospodarstwa Krajowego,
6. mBank SA,
7. Bank Millennium SA,
8. Bank Polska Kasa Opieki SA,
9. VeloBank SA,
10. BNP Paribas Bank Polska SA,
11. SGB-Bank SA,
12. Deutsche Bank Polska SA,
13. Bank Polskiej Spółdzielczości SA.

⁶ Uchwała nr 56/2010 Zarządu NBP z dnia 21 października 2010 r. w sprawie kryteriów uczestnictwa banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych oraz oddziałów instytucji kredytowych w operacjach otwartego rynku prowadzonych przez Narodowy Bank Polski (Dz. Urz. NBP z 2015 r. poz. 12 oraz z 2019 r. poz. 13).

Załącznik 5
Informacja dzienna (stan na ostatni roboczy dzień miesiąca)

Wyszczególnienie	I 2024	II 2024	III 2024	IV 2024	V 2024	VI 2024	VII 2024	VIII 2024	IX 2024	X 2024	XI 2024	XII 2024
min zł												
Budżet państwa:												
dochody	62 135,58	104 402,61	146 913,80	215 577,08	263 128,01	306 126,91	358 833,63	409 413,31	460 257,54	519 566,33	578 831,99	622 783,05
wydatki	47 826,30	111 867,75	170 952,76	254 004,12	314 154,61	373 786,99	439 271,66	498 011,07	567 481,45	649 310,65	720 588,27	836 006,36
deficyt (-)/nadwyżka (+)	14 309,28	-7 465,14	-24 038,96	-38 427,04	-51 026,60	-67 660,08	-80 438,03	-88 597,76	-107 223,90	-129 744,32	-141 756,29	-213 223,32
środki budżetu państwa	0,55	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,06	0,03	0,06	0,09	0,02	6,76
rachunek walutowy MF	35 505,16	27 640,33	72 015,19	80 270,67	71 468,74	67 112,23	40 860,17	39 040,71	43 747,94	40 960,70	30 897,78	42 581,47
lokaty złotowe MF w NBP	1 697,66	793,29	1 443,45	1 497,53	1 862,76	970,42	1 200,17	765,47	1 633,32	1 343,81	1 911,50	3 884,51
Pieniądz gotówkowy w obiegu	372 734,05	374 439,41	381 046,58	389 605,98	390 593,06	393 815,99	394 934,08	398 007,62	402 839,45	406 957,33	409 274,95	413 393,64
Rachunek bieżący	89 349,55	86 609,43	53 282,64	92 556,94	95 948,50	55 143,10	87 617,45	73 867,29	128 197,35	106 763,57	71 839,27	146 593,28
(z rachunkiem rezerwy obowiązkowej)												
odchylenie stanu rachunku	17 601,49	14 435,76	2 043,74	18 378,45	21 250,95	1 520,31	12 944,38	227,06	52 064,33	30 177,97	446,95	68 771,40
od rezerwy wymaganej*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyt lombardowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyt wekslowy	89 530,93	90 099,37	89 837,63	90 492,56	91 624,91	91 925,96	92 434,78	92 475,15	92 639,81	94 260,25	95 181,27	104 636,30
Kredyt techniczny	1 739,21	1 728,77	10 400,07	1 363,97	1 728,10	17 282,14	1 473,05	7 885,24	2 158,69	12 182,27	9 791,01	7 226,75
Depozyty na koniec dnia												
Saldo operacji otwartego rynku**	156 163,15	160 088,73	177 792,37	150 127,07	156 234,85	192 437,50	182 390,66	195 853,77	148 217,25	159 579,33	207 548,52	151 646,75
repo (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
swap (+)	0,00	0,00	4,31	4,31	4,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odkup obligacji (-)	141 325,67	141 325,67	136 879,68	136 668,29	136 668,29	136 668,29	136 668,29	136 668,29	136 668,29	132 115,32	132 115,32	132 115,32
bony pieniężne NBP 7 dni (+)	297 488,82	301 414,40	283 676,36	286 799,67	292 907,45	295 052,56	319 058,95	286 442,06	284 885,54	291 694,65	293 670,14	283 762,07
bony pieniężne NBP poniżej 7 dni (+)	0,00	0,00	31 000,00	0,00	0,00	34 053,23	0,00	46 080,00	0,00	0,00	45 993,70	0,00
POLONIA												
obroty	5,95%	5,80%	5,51%	5,54%	5,85%	5,75%	5,45%	5,70%	5,35%	5,77%	5,90%	5,50%
WIBOR	280,00	0,00	120,00	90,00	180,00	150,00	0,00	60,00	0,00	0,00	60,00	100,00
OIN	5,19%	5,11%	5,00%	5,49%	5,53%	4,97%	4,99%	5,63%	4,69%	5,05%	5,54%	5,25%
T/N	5,77%	5,78%	5,78%	5,78%	5,78%	5,78%	5,77%	5,82%	5,76%	5,78%	5,78%	5,75%
SW	5,84%	5,82%	5,82%	5,84%	5,83%	5,83%	5,84%	5,85%	5,83%	5,83%	5,85%	5,83%
2W	5,84%	5,82%	5,82%	5,83%	5,83%	5,83%	5,82%	5,83%	5,81%	5,85%	5,84%	5,82%
1M	5,84%	5,83%	5,83%	5,86%	5,85%	5,84%	5,85%	5,83%	5,82%	5,85%	5,82%	5,82%
3M	5,86%	5,86%	5,88%	5,86%	5,85%	5,85%	5,85%	5,85%	5,85%	5,85%	5,85%	5,84%
12M	5,82%	5,85%	5,86%	5,86%	5,87%	5,86%	5,86%	5,84%	5,78%	5,70%	5,63%	5,61%
WIBID												
OIN	4,89%	4,81%	4,70%	5,19%	5,23%	4,67%	4,69%	5,33%	4,39%	4,75%	5,24%	4,95%
T/N	5,47%	5,48%	5,46%	5,48%	5,48%	5,48%	5,47%	5,52%	5,46%	5,48%	5,48%	5,46%
SW	5,64%	5,62%	5,62%	5,64%	5,63%	5,63%	5,64%	5,65%	5,63%	5,63%	5,65%	5,63%
2W	5,64%	5,62%	5,62%	5,63%	5,63%	5,63%	5,62%	5,63%	5,61%	5,65%	5,64%	5,62%
1M	5,64%	5,63%	5,63%	5,66%	5,65%	5,64%	5,65%	5,63%	5,62%	5,65%	5,62%	5,62%
3M	5,66%	5,66%	5,66%	5,66%	5,65%	5,65%	5,66%	5,65%	5,65%	5,65%	5,65%	5,64%
12M	5,62%	5,65%	5,66%	5,66%	5,67%	5,66%	5,66%	5,64%	5,58%	5,50%	5,43%	5,41%
WIRON	4,16%	4,23%	3,82%	4,41%	4,38%	3,87%	3,75%	4,10%	3,98%	3,82%	4,04%	3,53%
USD/PLN (fixing)	4,0135	3,9803	3,9866	4,0341	3,9389	4,0320	3,9689	3,8644	3,8193	4,0059	4,0770	4,1012
EUR/PLN (fixing)	4,3434	4,3190	4,3009	4,3213	4,2678	4,3130	4,2953	4,2798	4,2791	4,3530	4,3043	4,2730
EUR/USD	1,0822	1,0851	1,0783	1,0712	1,0855	1,0697	1,0822	1,1075	1,1204	1,0866	1,0558	1,0419
Oficjalne aktywa rezerwowe (stan na koniec miesiąca)												
min zł	760 794,40	748 278,80	807 690,40	831 417,30	818 582,70	844 980,70	818 405,20	824 266,10	835 712,00	863 092,70	890 332,60	915 250,20
min euro	175 161,10	173 252,80	187 795,60	192 393,80	191 804,50	195 914,80	190 534,90	192 594,50	195 301,00	198 275,40	206 847,30	217 105,10
Skup (-) lub sprzedaż (+) walut	952,88	2 055,38	128,11	-9 164,31	-9 772,62	-12 557,11	-7 517,67	-4 001,39	-6 011,40	-3 150,08	-11 631,31	-21 016,60

* Średnie odchylenie rachunku bieżącego od rezerwy wymaganej liczone narastająco od początku okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej.
** Operacje otwartego rynku są podawane według wartości nominalnej.

Źródło: NBP.

Spis tabel

Tabela I.	Średni poziom operacji otwartego rynku (bony pieniężne NBP, operacje <i>repo</i> , operacje typu <i>swap</i> walutowy, operacje depozytowo-kredytowe oraz operacje strukturalne) w latach 2004–2024	7
Tabela II.	Bezwzględne odchylenie stawek rynkowych od stopy referencyjnej NBP w latach 2004–2024	8
Tabela 1.1.	Krótkoterminowa płynność sektora bankowego w 2024 r. oraz średni poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego	10
Tabela 2.1.	Stopy procentowe NBP w 2024 r.	20

Spis wykresów

Wykres 1.1.	Operacje absorbujące środki z sektora bankowego prowadzone przez NBP w 2024 r.	11
Wykres 1.2.	Główne czynniki wpływające na krótkoterminową płynność sektora bankowego w 2024 r.	12
Wykres 1.3.	Skup i sprzedaż walut przez NBP w 2024 r.	13
Wykres 1.4.	Struktura skupu walut przez NBP w 2024 r.	13
Wykres 1.5.	Struktura sprzedaży walut przez NBP w 2024 r.	13
Wykres 1.6.	Dziennie zmiany pieniądza gotówkowego w obiegu narastająco w latach 2020–2024	15
Wykres 1.7.	Średnia zmiana pieniądza gotówkowego w poszczególnych miesiącach w okresie 2020–2024 na tle tempa wzrostu gotówki	16
Wykres 1.8.	Terminowa struktura lokat MF w NBP w 2024 r.	17
Wykres 1.9.	Dziennie poziomy lokat MF w NBP w 2024 r.	17
Wykres 1.10.	Średni poziom złotych lokat terminowych MF w NBP w 2024 r.	18
Wykres 2.1.	Stawka rynkowa POLONIA na tle stóp procentowych NBP w 2024 r.	21
Wykres 2.2.	Popyt na bony pieniężne NBP w stosunku do ich podaży na przetargach podstawowych operacji otwartego rynku w 2024 r.	22
Wykres 2.3.	Bony pieniężne NBP w 2024 r.	23
Wykres 2.4.	Operacje otwartego rynku NBP w 2024 r.	24
Wykres 2.5.	Zmiany wielkości rezerwy obowiązkowej i odchylenia od rezerwy wymaganej w 2024 r.	25
Wykres 2.6.	Wykorzystanie depozytu na koniec dnia w 2024 r.	26

nbp.pl

